

<https://doi.org/10.52449.soh22.21>

IMPACTUL COMUNICĂRII STUDENT-PROFESOR ASUPRA PROCESULUI DE ÎNVĂȚARE

Gîdei Mariana¹, dr., lector univ.

<https://orcid.org/0000-0002-3341-6438>

Jardan Corina², profesor

¹Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

²Liceul Teoretic "Mihail Sadoveanu", Chișinău, Republica Moldova

Abstract. *Communication skills represent an important indicator of professional success in most fields of activity and a predictor of the social success of modern man. As a teacher or coach, we have to choose between revealing our feelings and experiences and thus creating an atmosphere of trust and positive communication, or staying away from the risk of being misunderstood.*

An exposure that is too open can be embarrassing, and too compressed "freezes" the relationships with others. Self-disclosure occurs in a small group, in the context of positive interpersonal relationships and matures over time. Rarely in strictly professional relationships are people willing to put their "souls in the palm of their hand" right from the start. As time and routine provide us with a sufficient degree of predictability of the reactions of those we work with, we can feel safe talking more about our feelings, beliefs, values and motivations. Some members of the group may inspire more confidence than others and, at the same time, emanate, through their attitude, more support or empathy.

In the present research, carried out within the State University of Physical Education and Sport, we aimed to identify the factors that can influence the learning process of students/athletes in terms of communication and relationship between the latter ones and teachers.

Keywords: *student-teacher relationship, communication, language.*

Introducere. Comunicarea profesională reprezintă o formă a comunicării interumane, un instrument de conducere cu ajutorul căruia cadrul didactic își poate exercita atribuțiile specifice: previziune, antrenare, organizare, coordonare, control, evaluare.

Fiind parte a procesului educațional comunicarea este orientată nu numai spre transmiterea mesajelor, ci și spre schimbarea mentalităților și adaptarea psihologică a acestora la obiectivele educaționale. Comunicarea la nivelul procesului didactic este eficientă în condițiile existenței competențelor comunicaționale ale profesorului/antrenorului sportiv și care trebuie să se impună ca un act de o relevanță aparte pentru stilul acestora abordat în procesul educațional sau de antrenament, după caz [1, 2, 3]. Dezvoltarea competențelor comunicaționale este importantă, întrucât creează și menține comunicarea și informațiile, înlăturând, totodată, barierele din calea unei comunicări eficiente (percepțiile neadecvate, dezechilibrele dintre putere și autoritate, neîncrederea etc.). Formarea abilităților de comunicare se creează atunci când în el este inclusă imaginea mișcării, exercițiul, ca reprezentare mentală sau redare grafică, în figuri a formei mișcării prin demonstrare, poze, film etc.

Competențele comunicării prin mișcare sau activitățile motrice pot fi formate prin realizarea unor obiective specifice domeniului educației fizice și sportului: a stabili contactul psihopedagogic individual cu profesorul în procesul de predare-învățare; a putea dirija comunicarea cu ajutorul mișcării, a demonstrării exercițiilor fizice; a stabili interacțiuni de

colaborare în aspect de socializare, în diferite condiții în cadrul procesului de instruire auditorial și extracurricular; a putea regla starea psihologică emotivă, atitudinea proprie în procesul comunicării, cu ajutorul unor tehnologii de comunicare expresivă [4, 7, 10].

Scopul cercetării. Prin studiul efectuat asupra unui grup de subiecți (cadre didactice, antrenori și studenți ai facultăților de profil), ne-am propus identificarea factorilor care pot influența procesul de învățare a studenților/sportivi prin prisma comunicării și relaționării dintre aceștia din urmă și profesori.

Metodologia și organizarea cercetării cuprinde: metoda observării; metoda matematico-statistică, metoda anchetei aplicată pe un lot de 117 subiecți (37 de cadre didactice de la facultățile și catedrele de specialitate ale universității de profil (USEFS), 20 de antrenori și 60 de studenți/sportivi), cărora le-a fost aplicat un chestionar sociologic al cărui conținut a cuprins un set de 15 întrebări. Configurația eșantionului, după genul subiecților, constituie: 72% - masculin, 28% - feminin.

Rezultatele și discuții. În realizarea scopului propus, s-au aplicat *observarea* și *chestionarul*, al cărui conținut a fost formulat în corespundere cu scopul și obiectivele stabilite. Structura și conținutul chestionarului au urmărit o schemă logică, cuprinzând atât întrebări generale, cât și specifice. Înainte de a fi aplicat categoriilor de respondenți, chestionarul relaționării a fost validat printr-o cercetare de tip instrumental.

Procesul de relaționare la activitățile de educație fizică sau de antrenament sportiv deschide mai multe canale de comunicare între cei ce participă, decât tehnologizarea comunicațiilor sau alte activități cotidiene [9]. Internetul, de exemplu, creează posibilitatea unei comunicări instantanee, care anulează obstacolele de spațiu, dar lipsa proximității și a intimității reduc mult din valoarea afectivă a relației stabilite între cei care intră în interacțiune. Efortul comun, lucrul împreună pentru un scop recreativ, satisfacția reușitei, sentimentul de apartenență la un grup sunt mijloace de socializare care trebuie păstrate și cultivate de la vârstele cele mai fragede, fapt remarcat și de cei intervievați în cercetarea noastră.

Astfel, putem menționa că relația dintre profesor și student într-un proces de învățare autentic implică o comunicare nu numai la nivel cognitiv, ci și afectiv, iar satisfacerea nevoilor la acest nivel subtil se pare că este principala problemă a studenților. Putem observa din Figura 1 că majoritatea categoriilor de respondenți au remarcat rolul semnificativ al celor două forme de comunicare, respectiv - 41% dintre cei chestionați au considerat că cea cognitivă este importantă, iar 59% - au menționat că comunicarea afectivă poate influența pozitiv și mai mult acumularea de cunoștințe la studenții de la facultățile de profil.

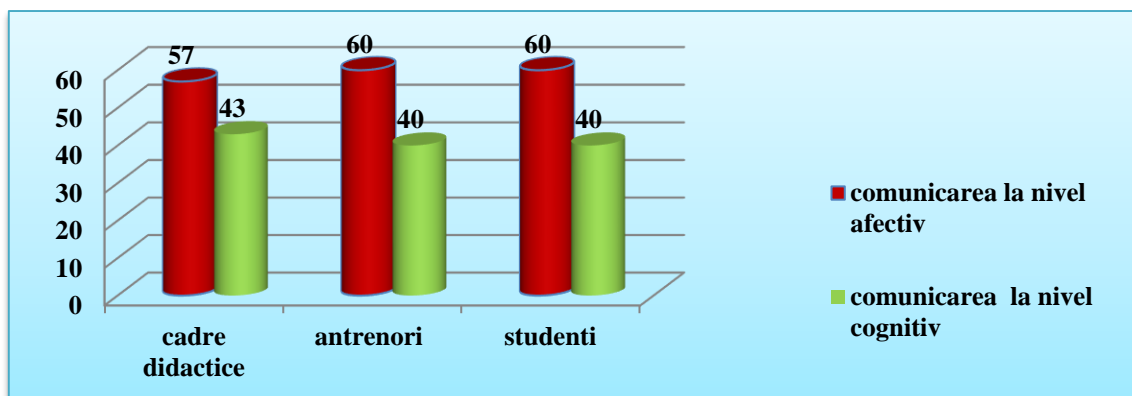

Fig. 1. Reflectarea răspunsurilor cu privire la importanța comunicării cognitive și afective în procesul învățării (%)

A antrena este prin excelență un proces de comunicare între antrenor și sportiv. Antrenorul comunică cu sportivii săi în forme variate. Pentru a realiza o comunicare eficientă cu sportivii, antrenorul trebuie să poseze, în afara bagajului de cunoștințe de specialitate, și cunoștințe generale din diferite domenii conexe: anatomie, biomecanică, biochimia și fiziologia efortului, statistică matematică, psihologie, pedagogie și cunoștințe care să-i permită să se facă înțeles de sportivii pe care-i conduce. La rândul lor, aceștia pot fi diferiți din punct de vedere intelectual și emoțional, iar antrenorul trebuie să aibă capacitatea de a înlătura eventualele blocaje în înțelegerea mesajului transmis, precum și de adaptare a acestui mesaj la particularitățile fiecăruia. În acest sens, este foarte importantă crearea unei relații de încredere, bazată pe respect reciproc și a unei bune ambianțe în care se desfășoară antrenamentul [5].

Cunoașterea și înțelegerea de către sportiv a termenilor de specialitate poate ușura mult sarcina antrenorului de a se face înțeles, la nivel de 88%. Dacă acest lucru nu se întâmplă, există riscul interpretării greșite a mesajului de către sportiv, lucru care poate afecta capacitatea de performanță a acestuia și, implicit, a echipei. Astfel, prin studiul dat am identificat că pentru studenți/sportivi în procesul de învățare/antrenament este foarte important cunoașterea unor termeni de specialitate, fapt ce poate genera și o eficiență în procesul de comunicare între antrenor/cadru didactic – sportiv/student (Figura 2).

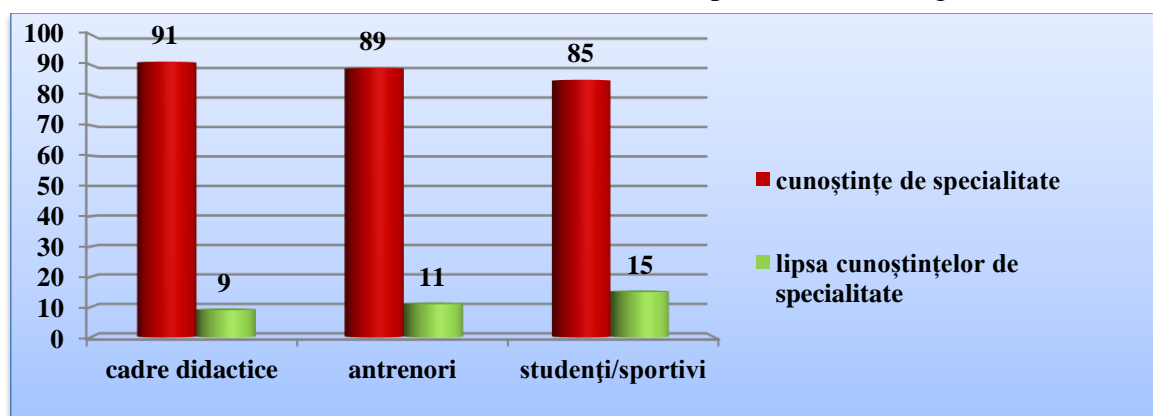

Fig. 2. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la terminologia de specialitate (%)

Este un lucru demonstrat că utilizarea de către antrenor a unor expresii „pozitive” în timpul antrenamentului sau al competiției („nu renunța, se poate!” sau „nu-i nimic, la faza următoare ne concentrăm mai mult” etc.) creează premisele unui randament crescut la sportivi, în special la juniori. Toate aceste sfaturi și aprecieri se pot transmite atât în timpul competiției (jocului), cât și în diferitele momente de întrerupere a jocului (time out, pauzele dintre reprize, diferite alte întreruperi ale jocului etc.).

În afara formei verbale de comunicare, *limbajul non-verbal* joacă un rol important, având un efect puternic asupra sportivilor: mimica feței, diferite semne aprobatoare sau dezaprobatoare, marcarea diferitelor combinații prin semnale prestabilite, comunicarea timpilor intermediari (la ciclism, atletism, înot etc.). Două instrumente eficiente de realizare a feedback-ului sunt *lauda și critica*. Lauda presupune aprecierea și încurajarea sportivilor, stimularea acestora pentru realizarea de noi performanțe, mai valoroase, atribuind succesul capacității sportivilor și efortului depus de aceștia în pregătire. Prin critică sunt evidențiate greșelile, lipsurile constatate, arătând cauzele și indicând mijloacele de remediere a lor. Pentru a fi eficientă, critica trebuie să respecte câteva condiții: discuția să aibă loc „între patru ochi”; să fie bazată pe fapte reale, obiective (înregistrări, date statistice etc.); să sugereze sportivului modalități de remediere a situației; să ofere sportivului posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere, sentimentele, atitudinile etc.; să evite tonul ridicat, sarcasmul și etichetările verbale. Toate aceste momente au fost evidențiate și de către respondenți în chestionar (Figura 3).

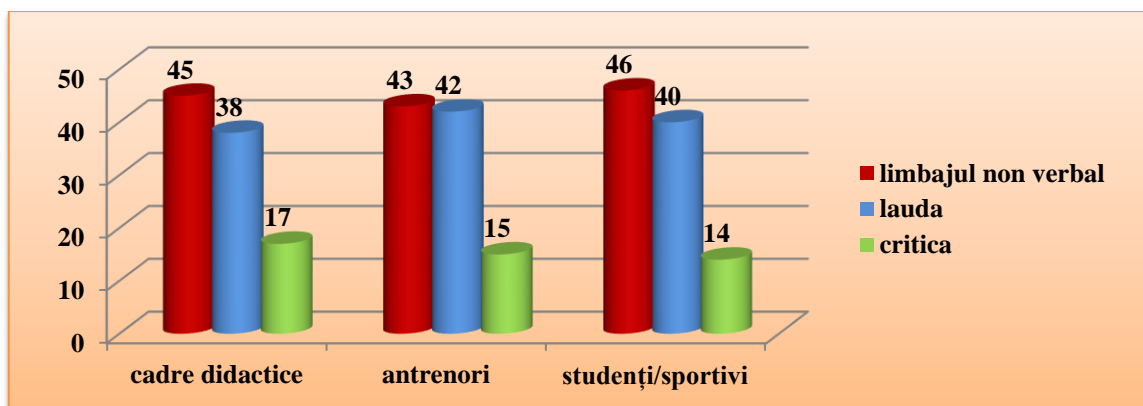

Fig. 3. Reflectarea grafică a răspunsurilor cu privire la influența limbajului non verbal, a laudei și criticii asupra procesului de învățare (%)

În practica jocurilor sportive au intrat ședințele de analiză a meciurilor, bazate pe date obiective, furnizate de înregistrări (grafice sau video), ședințe conduse de antrenor și la care participă toți sportivii. D. Burceitt [după Feflea I., p. 14-15] propune un „decalog” de norme comportamentale care facilitează comunicarea antrenorului cu sportivii:

- să laude tinerii sportivi;
- să caute aspectele pozitive referitoare la felul în care sportivul se pregătește, evidențiindu-i pe cei merituosi;

- să-și mențină calmul în fața eventualelor greșeli comise de aceștia și să-i ajute să învețe din acestea;
- să trateze tinerii cu respect, evitând comentariile sarcastice sau ridiculizarea lor;
- să-i facă pe sportivi să simtă plăcerea practicării sportului respectiv, să accepte eforturile cu zâmbetul pe buze;
- să nu-și schimbe radical comportamentul său obișnuit în timpul competiției;
- să „inoculeze” sportivilor ideea că bucuria și plăcerea practicării sportului sunt componente obligatorii ale atitudinii față de pregătire și competiție;
- să promoveze lucrul în echipă, educând sportivii să pună în primul plan mai mult „noi” decât „eu”;
- să aibă un comportament în spirit sportiv, fără excese la victorie și fără a se lamenta după o înfrângere, să acorde respect arbitrilor și adversarilor.

Deseori, în activitatea sportivă comunicarea scrisă se combină cu cea orală. La jocurile sportive, în timpul momentelor de întrerupere cerute de antrenori („time-out”), aceștia prezintă grafic, pe tabla de demonstrație, scheme sau circulații pe care jucătorii trebuie să le realizeze în diferite momente ale jocului impuse de situația tactică. O situație asemănătoare se întâlnește, de exemplu, în cazul curselor de ciclism, când ciclistul este informat printr-un sistem de afișaj asupra timpilor intermediari realizați.

Astfel, o comunicare eficientă înseamnă a face cunoscut, a avea ceva în comun: un schimb de informații, de cunoștințe, de mesaje, idei, păreri, opinii, atitudini și constituie o condiție fundamentală în procesul didactic, într-o acțiune de comunicare trebuie să înțelegi mesajul interlocutorului și, în același timp, să te faci înțeles.

În **concluzie**, putem afirma că o bună comunicare cadru didactic-student sau antrenor-sportiv poate duce la creșterea performanței studentului/sportivului sau a echipei și poate face ca drumul spre marea performanță să fie mai ușor și mai plăcut de parcurs, acest lucru fiind confirmat de rezultatele chestionarului relaționării, care demonstrează căte 59% pentru importanța comunicării afective; circa 88 % recunosc rolul terminologiei de specialitate; 87% evidențiază rolul limbajului non-verbal.

Referințe bibliografice:

1. Abric, J.-C. (2002). Psihologia comunicării: teorii și metode. Iași: Polirom. 208 p.
2. Afanas, A. (2013). Metodologia dezvoltării competenței de comunicare a elevilor în limba străină. Chișinău: S.n., (Tipogr. ”Print Caro”). 174 p.
3. Ardelean, A., Mândruț, O. (coord.) (2012). Didactica formării competențelor. *Cercetare-dezvoltare-inovare-formare*. Arad: „Vasile Goldiș” University Press. 212 p.
4. Baylon, C., Mignot, X. (2000). Comunicarea. Iași: Editura Universității „Al. I. Cuza”. 420p.
5. Costara, C. R. (2008). Comunicarea profesională pedagogică a profesorului de educație fizică. În: *Analele Universității ”Ovidius” Constanța, Seria Educație Fizică și Sport. Constanța, Partea I*, p. 65-71.

6. Cristea, G. (2003). Managementul lecției. București: Editura Didactică și Pedagogică. 212 p.
7. Dinu, M. (2014). Comunicarea. Repere fundamentale. Ediția a 2-a. București: Orizonturi. 432 p.
8. Feflea, I. (2012). Tehnici specifice de predare. Curs. Oradea.
9. Gomboș, L. (2012). Comunicare în activitățile sportive. Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință. 120 p.
10. Palii, A. (2000). Cultura comunicării. Ed. a 2-a. Chișinău: Epigraf. 192 p.

<https://doi.org/10.52449.soh22.22>

STILUL TEHNICO-ȘTIINȚIFIC AL ACTIVITĂȚII EXTRACURRICULARE A ELEVILOR TREPTEI GIMNAZIALE ÎN CONCEPȚIA PREGĂTIRII SPORTIVE

Grimalschi Teodor¹, dr., prof. univ.

Bujor Ovidiu², doctorand

^{1,2}Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport, Chișinău, Republica Moldova

***Abstract.** The technical-scientific style of the extracurricular activity is the way of communicating knowledge, transmitting information in the inductive reasoning form within specialized field. The scientific research addressed an experimentally differentiated curricular project of priority physical education and sports recognized as necessary to promote the achievement of a certain degree of sports training of high school pupils through the current fundamental extracurricular technical-scientific pedagogical styles.*

The concept of sports training is centered on students in order to achieve maximum sports performance and improve school achievement in the discipline of physical education and sports education.

The styles of specialized differentiated sports training are determined by the integral and particular sports activity scientifically subordinated to the methodological strategies of teaching the learning units based on a differentiated transdisciplinary module. The results of the ascertaining research showed us the ratio of the sports training content, as a necessity by applying the pedagogical technical-scientific style in the act of sporting the extracurricular didactic activity in the sports training of the secondary school pupils.

***Keywords:** technical-scientific style, quality pedagogical style, extracurricular activity, sports training, secondary school pupils, specialized transdisciplinary sports training, explicit differentiated curriculum.*

Actualitatea și importanța temei abordate. Stilul întrunește în sine trăsăturile specifice generale ale unei doctrine prin care se exprimă o anumită orientare ale relațiilor, ale modului de viață, manierele de comportare, deprinderile care sunt caracteristice unui fenomen, unei activități și scot în evidență originalitatea, gustul, moda, ținuta. Este un procedeu stilistic, o modalitate, o metodă folosită în vederea realizării unui scop [DEX, 1996, p.1021].

Problema stilului tehnico-științific al activității extracurriculare, realizării și dezvoltării curriculumului specializat de antrenament sportiv explicit de calitate în pregătirea sportivă a elevilor este oportună și actuală, solicitând o abordare științifică a fundamentelor acestuia de natură educațională, cultural – sportivă, epistemologică, managerială.